

KAPACITETSUTREDNING 2022 IDROTTSANLÄGGNINGAR

FRN 2022/21

2022-03-17

Broman Kjulsten Susanne

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	3
2.	Uppdrag	4
2.1.	Nacka en idrottskommun som växer.....	4
2.2.	Avgränsningar	5
2.3.	Politiska styrdokument och närhetsprincipen.....	5
3.	Befolkningsutveckling.....	6
4.	Trender inom fritid och idrott	7
4.1.	Ung Livsstil, studier gjorda 2019/2020.....	8
5.	Aktiva barn och ungdomar inom olika idrotter i Nacka	8
6.	Kartlagda idrottsanläggningar.....	9
A.	Politiskt beslutade idrottsanläggningar.....	9
B.	Planerade idrottsanläggningar	10
C.	Möjliga idrottsanläggningar	10
6.1.	Ersättnings respektive kapacitetshöjande anläggningar	10
7.	Dialog med föreningar	10
8.	Beräkning av nyckeltal	11
9.	Sporthallar.....	11
9.1.	Nyckeltal sporthallar.....	12
9.2.	Jämförelsetal med andra kommuner, sporthallar	12
10.	Fotbollsplaner	12
10.1.	Nyckeltal fotboll i jämförelse med andra kommuner.....	13
10.1.1.	11-spelarplaner konstgräs och naturgräs	13
10.2.	Ny beräkningsmodell 2022.....	14
10.2.1.	Fördjupad beräkning träningstimmar fotboll	15
10.3.	Fotbollsplaner i tät stadsbebyggelse	16
10.4.	Nyttjandegrad 5-spelarplaner	16
10.5.	Analys	17

11.	Ishallar.....	18
11.1.	Nyckeltal ishall.....	18
11.2.	Jämförelsetal ishallar med andra kommuner	19
11.3.	Ny beräkningsmodell 2022.....	19
11.4.	Analys	19
12.	Simhallar.....	20
12.1.	Nyckeltal simhallar	20
12.2.	Analys	21
13.	Ekonomisk bedömning.....	21

I. Sammanfattning

I fritidsnämndens uppdrag ligger att redovisa kapacitetsutredningar kring behov av idrottsanläggningar. I uppdraget ingår att regelbundet uppdatera den samt att förbättra utredningarna. I kapacitetsutredningen 2022 görs en uppdatering av 2019 års kapacitetsutredning (FRN 2019/50). I årets utredning presenteras en revidering av beslutade, planerade och möjliga idrottsanläggningar samt uppdaterade beräkningar av nyckeltal med hänsyn till förändringar i befolkningsprognosen fram till 2040. En fördjupas analys presenteras som utgår från antal aktiva inom ett urval av idrotter samt med hänsyn till befolkningsprognos fram till 2040.

Nacka har en långsiktig planering av idrottsanläggningar fram till 2040 för att fortsätta att vara en idrottskommun med goda förutsättningar för idrottsutövande. Totalt finns 37 identifierade anläggningar i olika kommundelar. Detta beräknas kräva investeringar på cirka 2,3 miljarder fram till år 2040. Nackas befolkning kommer att växa från dagens cirka 108 000 invånare till omkring 156 000 invånare år 2040. Största ökningen berör Sicklaön som ökar från 40 000 till 75 000 invånare, en ökning med 89 procent.

Bland ungdomar växer intresset för olika aktiviteter på fritiden, och trenden att bry sig om sin hälsa har vuxit de senaste åren. Bland pojkar kommer idrottsanläggningar för fotboll högt upp medan badanläggningar och danslokaler toppar flickornas lista på prioriterade anläggningar. Föreningslivet organiserar i stor omfattning olika aktiviteter. Successivt ökar professionellt arrangerade kurser och cuper. De senaste 10 åren visar statistik i olika idrotter en ökning av antal träningstillfällen.

I tidigare kapacitetsutredningar har nyckeltal baserats på antal barn och unga 7–20 år per anläggning. När nya sporthallar byggs, flera i samband med utbyggnad av olika skolor, förbättras succesivt nyckeltalen för sporthallar.

För att skapa en djupare insikt i kapacitetsbedömningar har nya analyser gjorts. Beräkningar är baserade på tillgängliga träningstimmar med fokus på per antalet aktiva. Detta analyseras sedan i förhållande till beräkningar av framtida antal tillgängliga träningstimmar med hänsyn till tillkommande anläggningar. Beräkningar på fotboll i hela Nacka visar att antalet träningstimmar på aktiv medlem minskar. Störst minskning är det på Sicklaön.

För fotboll presenteras ytterligare fördjupning där antal aktiva delas in i lag, storlek på anläggning, antal träningstimmar per vecka. Som modell har Stockholms Fotbollsförbunds modell används. Denna beräkningsmodell visar att Nacka har kapacitet av träningstimmar på kommunens bollspelarplaner. En beräkning för 2040 ger samma slutsats. Denna analys förutsätter att 7 - 9 åringar tränar på 5-spelarplaner samt att alla 11-spelarplaner delas in i tre stycken 7-spelarplaner. Nyttjandegraden av 5-spelarplaner behöver ökas och en dialog med

föreningslivet behövs. Fyra nya 11-spelarplaner utreds under 2022. Om några av dessa inte kan byggas behöver alternativa platser utredas, störst är behovet på Sicklaön och i Boo.

I jämförelse med ett flertal kommuner i Stockholmsområdet har Nacka, med sex ishallar, jämförelsevis låg nyckeltal vilket innebär ett färre antal ungdomar per anläggning än andra kommuner i regionen. Med samma antal anläggningar som idag och beräknad ökning av antal aktiva kommer nyckeltalet för Nacka bli högre men ligga i paritet med andra kommuner i Stockholmsområdet.

För att bibehålla samma nyckeltal år 2040 som år 2022 skulle antalet simbanor behöva öka från 11 stycken i dagsläget till 16 stycken år 2040, det vill säga med fem stycken 25 meters simbanor.

2. Uppdrag

I fritidsnämndens uppdrag ligger att redovisa kapacitetsutredningar kring behov av idrottsanläggningar. I uppdraget ingår att regelbundet uppdatera den samt att förbättra utredningarna. I kapacitetsutredningen 2022 görs en uppdatering av 2019 års kapacitetsutredning (FRN 2019/50). I årets utredning presenteras en revidering av beslutade, planerade och möjliga idrottsanläggningar samt uppdaterade beräkningar av nyckeltal med hänsyn till förändringar i befolkningsprognosen fram till 2040.

Utredningen 2022 innehåller en fördjupad analys som utgår från antal aktiva inom ett urval av idrotter samt med hänsyn till befolkningsprognos fram till 2040. De idrotter som analyserats är fotboll, hockey, konståkning och simning. I kommande kapacitetsutredningar kan liknande fördjupade analyser även göras inom andra idrotter som handboll, innebandy, basket, gymnastik, ridsport med flera.

2.1. Nacka en idrottskommun som växer

Nacka har en långsiktig planering av idrottsanläggningar fram till 2040 för att fortsätta att vara en idrottskommun med goda förutsättningar för idrottsutövande. Totalt finns 37 identifierade anläggningar i olika kommundelar. Detta beräknas kräva investeringar på cirka 2,3 miljarder fram till år 2040

Huddinge kommun har i sin lokalresursplan fram till 2030 beräknat med investeringar på cirka 600 miljoner på olika idrottsanläggningar vilket inkluderar en simhall och en sporthall som ska ersättas med ny anläggning. Täby och Huddinge planerar att bygga en ny ishall

Nacka och Nackas jämförelsekommuner har en idrottsaktiv ung befolkning. I jämförelse med samtliga 290 kommuner i riket låg Nacka under 2020 på 7:e plats avseende antal deltagartillfällen per invånare. Nackatillhör därmed de två procent

av alla kommuner med högst antal idrottsaktiva unga. Högst antal deltagartillfällen per invånare i åldern 7 - 20 i hela riket hade Danderyd.ⁱ

Det är en kraftig satsning som Nacka planerar för att bibehålla en attraktiv nivå med möjligheter att idrotta inom olika sporter när Nacka växer. Befintliga och nya anläggningar utvecklas så att de kan nyttjas så flexibelt och resurseffektivt som möjligt. En utmaning är att nå de som idag inte tar del av utbudet i samma utsträckning som flertalet. Anläggningar planeras i alla kommundelar och projekteringen sker i koordination med till exempel nya skolutbyggnader och annan stadsplanering. Tillgången till idrottsanläggningar kommer att vara fortsatt god – men variera mellan olika delar av kommunen. Framtidens Centrala Nacka förändras kraftigt med en hög andel nya bostäder i och med det nya tunnelbaneavtalet. I dagsläget bor cirka 37 procent av Nackas befolkning på Sicklaön och 2040 ökar det till cirka hälften av kommunens befolkning. Ett stort antal nya anläggningar planeras på Sicklaön, men antalet anläggningar på Sicklaön växer inte i samma takt som befolkningen. Nyckeltalen för olika anläggningar i denna kommundel kommer 2040 att ligga i paritet med andra kommundelar i Nacka.

2.2. Avgränsningar

Olika aspekter kring jämställdhet mellan pojkar och flickor inom huvudmålgruppen 7 – 20 år ingår inte i denna utredning. Fördjupade analyser av jämställda satsningar vid planeringen av nya idrottsanläggningar behöver initieras. Stockholm stad har i sin rapport ”Strategi för idrottsanläggningar 2022 - 2026”ⁱⁱ som kom i december 2021 vävt in dessa aspekter i sina analyser. Miljöaspekter vid nybyggnation tas upp inom ramen av varje anläggningsprojekt och inte i denna utredning.

Specifik analys kring ridanläggningar tas inte upp i denna utredning. De senaste åren har utredningar kring utveckling av ridanläggningar i kommunen gjorts och olika fastighetsprojekt är för närvarande under utredning.

Idrotter som till exempel kampsport och skytte har idag lokaler som berörs av utvecklingsprojekt. I nya anläggningar planeras för lokaler lämpade för dessa sporter.

Analys av framtida behov av fritidsgårdar och mötesplatser för ungdomar ingår inte i utredningen. Beslut finns att Tvåans fritidsgård i Centrala Nacka ska få en ny permanent placering. Andra fritidsgårdar som Henriksdal, Björknäs och Saltsjöbaden berörs av olika fastighet- och utvecklingsprojekt. Det finns därmed ett behov av långsiktig planering för fritidsgårdar i dessa kommundelar.

2.3. Politiska styrdokument och närhetsprincipen

Information om vilka politiska styrdokument och dess innehåll kring beslut om utformning och inriktning kring framtida idrottsanläggningar finns

sammanfattade i bilaga tre. På samma sätt finns inriktning och ambition kring närhetsprincip som formulerats i kapacitetsutredningen 2016 (FRN/102) och som även togs upp i den uppdaterade utredning 2019 (FRN2019/50) i bilaga fyra.

3. Befolkningsutveckling

Nackas befolkning kommer att växa från dagens cirka 108 000 invånare till omkring 156 000 invånare år 2040, en ökning med 47 procent. Största ökningen berör Sicklaön som ökar från 40 000 till 75 000 invånare, en ökning med 89 procent. I avtal med Region Stockholm stipuleras att 13 500 nya bostäder ska byggas i närheten av nya tunnelbanestationer fram till år 2035. På Sicklaön beräknas antalet barn i åldersgruppen 0 – 6 år öka med 118 procent, och i åldersgruppen 7 – 19 år beräknas en ökning på 89 procent fram till år 2040. För åldersgruppen seniorer beräknas den största ökningen ske i Boo och Älta. Informationen till beräkningarna är hämtad från kommunens befolkningsprognos som är framtagen av SWECO våren 2021.

Nacka kommun, befolkningsökning 2020, 2030 och 2040

Upptagningsområde	Hela befolkningen år 2020	Hela befolkningen 2030	Hela befolkningen 2040	Ökning antal invånare	Ökning i procent 2020/2040
Hela kommunen	106 310	133 330	156 480	50 170	47%
SICKLAÖN	40 016	55 323	75 541	35 525	89%
BOO	34 639	41 088	42 896	8 257	24%
FISKSÄTRA - SALTSJÖBADEN	18 699	20 207	21 065	2 366	13%
ÄLTA	12 956	16 712	16 978	4 022	31%

Nacka kommun, barn och ungdomar 7 - 20 år, 2020, 2030 och 2040

Upptagningsområde	Antal 7 - 20 år 2020	Antal 7 - 20 år 2030	Antal 7 - 20 år 2040	Ökning, antal barn	Ökning i procent 2020/2040
Hela kommunen	20 442	23 799	28 741	8 299	41%
SICKLAÖN	6 061	8 197	11 470	5 409	89%
BOO	7 829	8 470	9 444	1 615	21%
FISKSÄTRA - SALTSJÖBADEN	3 604	3 748	4 216	612	17%
ÄLTA	2 948	3 384	3 611	663	22%

Nacka kommun, 60 + 2020, 2030 och 2040

Upptagningsområde	Antal 60 + 2020	Antal 60 + 2030	Antal 60+ 2040	Ökning, antal seniorer	Ökning i procent 2020/2040
Hela kommunen	17 774	22 415	24 606	6 832	38%
SICKLAÖN	4 772	5 586	5 901	1 129	24%
BOO	5 930	8 213	9 313	3 383	57%
FISKSÄTRA - SALT SJÖBADEN	4 772	5 586	5 901	1 129	24%
ÄLTA	2 300	3 030	3 491	1 191	52%

4. Trender inom fritid och idrott

En lista på övergripande trender visar följande tendenser:

- Individualisering – man vill själv kunna styra när man deltar i en aktivitet.
- Ökat intresse för hälsa och medvetenhet finns hos många barn och unga.
- Starka sporter som fotboll och gymnastik bibehåller sin attraktion.
- Idrotter med färre deltagare har svårare att synas, få resurser och svårt att hitta lämpliga lokaler.
- Parasporter ökar.
- Specialisering och ökad professionalism inom olika sporter, man tar till exempel in personliga tränare, tar betalt för unika kurser och cuper
- Föräldrar har mindre tid att engagera sig i föreningslivet.
- Föreningarna driver sina verksamheter med större andel anställda, arvoderade ledare och färre som jobbar på ideell basis.
- Inskolning i demokratiprocesser tack vare föreningslivet minskar.
- Gamification av olika sporter – det gör sporter möjlig att följa interaktivt. Ett exempel är geocatching
- E-sport utvecklas.
- Streaming av träning och tävlingar, föräldrar kan på detta sätt hålla sig ajour med aktiviteter. Det kräver digitala anpassningar i idrottsanläggningar.
- Krav på prestationer som finns i skolan sprider sig till idrotten. En förändring som påverkas vissa barn negativt.
- Fritidsgårdens aktiviteter är mer fokuserade på jämställdhet. Viktigt att inte behöva prestera.
- Spontan idrott blir allt mer organiserad. Ytor förbereds för olika aktiviteter, utegym, preparerade längdspår och elbelysta löparspår. Önskemål finns om en trygg miljö kring dessa anläggningar med bra belysning och tillgång till toaletter.

- Nya idrotter som padel, crossfit har hittills lockat äldre målgrupper och drivs oftast kommersiellt.
- Sociala entreprenörer driver företag och ”gömmer sig” i viss mån bakom föreningsstrukturer och arrangerar specialträning, cuper mm.

4.1. Ung Livsstil, studier gjorda 2019/2020

Nacka genomförde 2016/17 undersökningen Ung Livsstil som baserar sig på enkäter i högstadier och gymnasiet. Från resultat av undersökningar i andra kommuner (Malmö, Eskilstuna och Täby) och som gjorts de senaste åren kan följande tendenser påvisas.

- Gym inomhus, bad och simhallar samt fotbollsplaner önskas av såväl flickor som pojkar i olika åldrar
- Danslokaler kommer högt upp för flickor i olika åldrar
- Pojkar har TV- och dataspel högt upp bland fritidsintressen medan det för flickor är av mindre intresse

Studien ”Ger skolan eller fritiden mest mening med livet” som är gjord inom ramen för forskningsprojektet Ung Livsstil, visar att det sedan 1998 skett en viktig förändring i vad ungdomar anser viktigast i livet, skola eller fritid. En majoritet av både flickor och pojkar menar att fritiden är viktigast. Tidigare var skolan mest betydelsefull. Ökningen framstår som speciellt framträdande i mellan- och högstadiet, något lägre i gymnasiet. En begränsad grupp menar att skolan har störst betydelse. Till denna grupp kan man främst räkna ungdomar med utländsk bakgrund. I de flesta fall gäller dock - även bland de som har utländsk bakgrund - att det är fler som tycker att det är fritiden som främst ger livet mening. Det finns vissa könsskillnader – killar tycker något oftare än tjejer att det främst är fritiden som ger livet mening, när det gäller skolans roll gäller motsatsen. Under åren har dessa könsskillnader nedtonats i viss utsträckning.ⁱⁱⁱ

5. Aktiva barn och ungdomar inom olika idrotter i Nacka

I bilaga sex presenteras hur antalet deltagare och träningstillfällen förändrats från 2016 till 2019. Informationen är hämtad från analysverktyget Clickview. Här redovisas alla deltagartillfällen som rapporteras inom olika idrotter. Deltagare som endast varit med ett fåtal gången finns med i denna statistik, därmed kan antalet vara lite högre än andra analyser där endast de som närvarat minst 10 gånger rapporterats.

Det finns anledning att djupare studera detta och se hur förändrade förutsättningar som till exempel fler anläggningar påverkat statistiken. Befolkningsökning sedan 2016 har inte beaktats. År 2019 har valts för att eliminera de effekter som pandemin haft på olika idrotter där inomhusidrotter påverkats i högre grad än utomhusidrotter.

Sammanfattningsvis kan följande trender utläsas:

- Fotboll är har flest deltagare och 62 antal träningstillfällen/deltagare, vilket är näst högst och redovisar även en ökning av träningstillfällen per deltagare med 12 procent.
- Ishockey har 85 antal träningstillfällen/deltagare, en ökning med 13 procent
- Gymnastik har en kraftig ökning av antalet deltagare och träningstillfällen. Här har ytterligare en träningsanläggning tillkommit i Orminge. Men statistiken visar på färre antal träningstillfällen per deltagare från 41 till 34.
- Konståkning har färre deltagare men med kraftigt ökande träningstillfällen, från 38 till 55 träningstillfällen
- Skytte har ökat antal träningstillfällen markant, från 14 till 27.
- Orientering, golf, dans och hundsport har minskande antal deltagare

6. Kartlagda idrottsanläggningar

Inom ramen för detta uppdrag har totalt 37 potentiella nya idrottsanläggningar kartlagts. I likhet med kapacitetsutredningen 2019 har dessa grupperats i följande tre kategorier:

- A. politiskt beslutade – beslut som är tagna i kommunfullmäktige och kommunstyrelse där vissa är under byggnation
- B. planerade – pågående projekt i detaljplan, planprogram och förhandlingar med externa fastighetsägare
- C. möjliga – utvecklingsplaner i förhållande till befolkningsprognos, diskussioner med externa fastighetsägare och bollplaner under utveckling

Bilaga två, Kartlagda idrottsanläggningar 2022-02-20

A. Politiskt beslutade idrottsanläggningar

- tre investeringsbeslut av kommunfullmäktige i Mål och budget (Sporthallar i Boo gård, Sigfridsborg och Stavsborg). Dessa är under byggnation.
- tre beslut om projekteringsmedel av kommunfullmäktige i Mål och budget (Myrsjö simhall, multihall i Fisksätra, Velamsund ridanläggning)
- ett investeringsbeslut av kommunfullmäktige i Mål och Budget (Näckenbadets ersättningsbassäng samt projekteringsmedel för ny simhall på samma plats)
- tre beslut som enskilda projekt av kommunfullmäktige i Mål och Budget (två 11-spelsplaner i Källtorp och två 11-spelarplaner i Ramsmora och en 11-spelarplan Porsmossen, en sju-spelarplan - Sickla Plania)

B. Planerade idrottsanläggningar

- en startpromemoria (Myrsjö sportcentrum)
- nio anläggningar ingår i inriktningsbeslut av kommunfullmäktige gällande förslag till stadsbyggnadsstruktur för genomförande och utbyggnad av Järlahöjden. Dessa ersätter främst befintliga anläggningar.
- tre ingår i olika plan- eller detaljplaneprogram (Henriksdal sporthall och bollplan och Bergs gård - bollplan)
- en ingår i ersättningsanläggningar (Sicklavallen)
- två externa fastighetsägare (Ektorps - sporthall och Svindersvik - sporthall)

C. Möjliga idrottsanläggningar

- ett detaljprogram under framtagande (Södra Dalkarlsängen - gymnastiksal)
- ett projekt i samarbete med en extern fastighetsägare (Jarlaberg sporthall)
- tre bollplaner är under utveckling

6.1. Ersättnings respektive kapacitetshöjande anläggningar

Av 37 identifierade anläggningar:

- bidrar 22 stycken till kapacitetsökningar
- ersätter 15 stycken befintliga anläggningar som planeras att rivas.

7. Dialog med föreningar

Föreningarna har olika ingångar till dialog med kommunen i frågor som rör idrottsanläggningar:

Inför uppförande av nya anläggningar

- bollplaner i Sickla Plania,
- nya ishallar
- nya simhallar
- Multihall i Fisksätra

Anpassningar i befintliga anläggningar

Anledningarna till Anpassningar kan vara många till exempel för att uppnå ökad tillgänglighet för till exempel funktionsnedsatta, nya krav från Riksidrottsförbundet, att ett idrottsförbund ändrar spelformerna inom den specifika idrotten, tekniska förbättringar, större arrangemang såsom som kräver specialanpassning med mera.

- anpassning av Sickla gymnastikhall
- anpassningar Björknäs IP

Anläggningsanvändning

Vid anläggningsråden ges föreningarna möjlighet att lämna synpunkter på utvecklingen av anläggningen och att samordna sig med övriga föreningar och idrottsdriften.

Föreningsdialoger angående Nacka sportcentrum/Järlahöjden

Ny dialog kommer att aktualiseras. Av tidigare föreningsdialog kring utveckling av Järlahöjden kvarstår följande synpunkter:

- ett samlat sportcentrum som utformas utifrån flera idrotters behov, där de olika verksamheterna kan berika varandra (samordning, effektivitet, synergier)
- flexibla anläggningar som ger förutsättningar till ett effektivt nyttjande
- att det finns funktioner som bland annat gym, förråd, möteslokaler, kanslilokaler och arbetsplatser som föreningarna kan samnyttja
- att det finns ytor för uppvärmning och samling före och efter aktiviteter för att öka kapaciteten i anläggningen
- att föreningarna ges möjlighet till delaktighet under hela byggprocessen för att kunna bidra med erfarenheter, kunskap och förslag på lösningar, för att få optimala och resurseffektiva anläggningar
- ett huvudcentrum för publika arrangemang anpassat till matcher på elitnivå

8. Beräkning av nyckeltal

Inför 2022 års kapacitetsutredning har nya beräkningsmodeller för redovisning av nyckeltal tagits fram. Ambitionen är att på ett mer precist sätt beskriva kapaciteten i kommunen olika anläggningar. Beräkningen utgår från antalet aktiva inom respektive idrott och hur många timmar som kommunen tillhandahåller för träningen i olika anläggningar 2021 och 2040. En bedömning kring kapacitet görs för respektive idrott. De idrotter som analyseras är fotboll, hockey, konståkning och simning. Beräkningar av hur dagens kapacitet av träningstimmar i förhållande till antal aktiva analyseras i förhållande till beräkningar av framtida antal tillgängliga träningstimmar med hänsyn till tillkommande anläggningar. Detta skapar data och metoder för fortsatt utredning kring kapacitet av träningstimmar för olika idrotter.

I tidigare års kapacitetsutredningar har nyckeltal för olika anläggningar baserats på antal barn och ungdomar i åldersgruppen 7–20 år per anläggningstyp. Detta jämförelsetal har även använts vid jämförelse mellan olika kommuner i Stockholmsregionen.

I stycke 9 – 15 fördjupas beräkningar av kapacitets uppdelat på olika anläggningstyper.

9. Sporthallar

I samband med olika skolprojekt byggs flera nya sporthallar i Nacka, allt i enlighet med tidigare planering. Ebba Brahe skolans sporthall på Kvarnholmen togs i bruk hösten 2021 liksom en gymnastiksal i anslutning till Jensens skola i Sickla. Lediga tider i dessa hallar på vardagar och helger hyrs nu in för föreningslivet.

Befintliga byggprojekt är sporthallar: i Boo Gård, Sigfridsborg och Stavsborg. Befintlig gymnastikhall med specialinriktning för gymnastik blir kvar vid Sickla skola.

Tillkommande sporthallsprojekt sedan 2019 är:

- Ektorp (Hemsö.)
- Jarlabergs (Rikshem).

9.1. Nyckeltal sporthallar

Beräkningar av nyckeltal baserat på antal barn och unga 7-20 år per anläggning visar att nyckeltalen successivt förbättras när fler sporthallar adderas.

ÅR	2016	2019	2021	2040
Nyckeltal	1540	1410	1298	1185

Hela kommunen	20 442	15,75	1298		28 741		8,5	24	1185
SICKLAÖN	6061	6,75	898	Sickla gymnastikhall , Nacka bollhall, Nacka sporthall, Järla (Värmdövägen), Skuru, Jensen (0,75), Kvarnholmen	11 470	Ektorp, Centrala Nacka, Vilan, Jarlaberg, Svindersvik (0,5) = 4,5 (Järlahöjdens 3 hallar = ersättning av befintliga)	4,5	11,3	1019
BOO	7829	5	1566	Myrsjö A, Myrsjö B, Orminge, Björknäs, Tollare	9 444	Boo Gård,Dalkarlsängen (2040)	2	7	1349
FISKSÄTRA - SALTSJÖBADEN	3604	3	1201	Fisksätra, Tippen, Tattby	4 216	Multihall i Fisksätra (0,5 sporthall)	0,5	3,5	1205
ÄLTA	2948	1	2948	Stavsborg	3 611	Sigfridsborg, Stavsborg 0,5	1,5	2,5	1444

9.2. Jämförelsetal med andra kommuner, sporthallar

Motsvarande nyckeltal för andra kommuner i Stockholmsområdet:

År	Nacka	Danderyd	Huddinge	Solna	Sollentuna	Stockholm	Täby
2018	1410	1816	1235	1085	1308	2703	1165
2021	1278	1950	1352	1352	1480	1950	774

10. Fotbollsplaner

Sedan 2019 har ett antal fotbollsplaner tillkommit:

- två 5-spelarplaner på Rustas tak på Sicklaön
- en 5-spelarplan på taket av Ebba Brahe sporthall på Kvarnholmen
- en 7-spelarplan vid Sågtorp skola, Boo blir klar våren 2022

Upprustning med konstgräs och belysning på olika lekballplaner:

- en 7-spelarplaner på Gamla Alléen i Saltsjö Duvnäs
- en 5-spelarplan på Hedenströms väg och Björknäsvägen i Boo

Under 2022 kommer olika utredningar att presenteras som avgör om två 11-spelarplaner i Källtorp och två 11-spelarplaner i Ramsmora kommer att kunna byggas. I underlaget i kapacitetsutredningen inkluderas dessa fyra planer i beräkningarna.

10.1. Nyckeltal fotboll i jämförelse med andra kommuner

Under denna rubrik redovisas Nackas nyckeltal på samma sätt som i 2019 års kapacitetsutredning i syfte att kunna jämföra nyckeltalen med andra kommuner. Denna beräkning av nyckeltal för barn och unga 7–20 år per anläggning visar att Nacka successivt adderar fler fotbollsplaner och därmed förbättras nyckeltalen.

ÅR	2016	2019	2021	2040
Nyckeltal	1171	1160	1022	1055

Upptagningsområde	Antal 7 - 20 år 2020	Befintliga 2020	Nyckeltal 2021/22	Befintliga bollplaner 2021/22	Antal 7-20 år 2040	Bollplaner, beslutade, planerade och möjliga	Planerade	TOT 2040	Nyckeltal 2040
Hela kommunen	20442	20	1022		28 746		7,25	27,25	1055
SICKLAÖN	6061	6,25	970	Nacka C 2, Sicklavallen 0,5, Skuru 0,75 + 0,25, Vilan 0,25, Jarlaberg 0,25, Skuru skola 0,25, Saltängen 0,25, Storängen 0,25, Duvnäs utskog 0,25, Rusta 0,5, Gamla Allén 0,5, Kvalitena 0,25= 6,25	11 470	Sickla 0,5, Källtorp 2, Vilans 0,25, Nacka C 0,5, Bergs gård 0,5 (planeras till 2040), Skogalund 0,25 = 4	4	10,25	1119
BOO	7829	7,0	1118	Björknäs 1,25, Myrsjö 1, Orminge (Sandöv) 0,5, Bovalen 2, Velamsund 0,5, Alabastern 0,25, Tollare (Hedenströms väg) 0,25, Tollare gräs 0,5, Lilla Björknäs vägen 0,25, Sågtorp 0,5 = 7	9 444	Ramsmora 2, Orminge Bollplan (utreds för att addera yta) 0,5 = 2	2	9	1049
FISKSÄTRA - SALTSJÖBADEN	3604	4,0	901	Fisksätra 1,5, Saltsjöbaden 1,5, Lännbo 0,25, Tattby 0,25, Gröna Dalen 0,5 = 4	4 216	Solsidan 0,5, Tippen 0,25 = 0,75	0,75	4,75	888
ÄLTA	2948	2,75	1072	Stavsborg 1, Älta IP 1,5, Kolarängen 0,25 =2,75	3 616	Sigfridsborg eller Hedvigslund 0,5 = 0,5	0,5	3,25	1113

En 11-spelarplan = 1, en niopelarplan = 0,75, en sjuspelarplan = 0,5 en 5-spelarplan = 0,25.
Ingen hänsyn tas till hur många timmar som är tillgängliga för träning på respektive plan

Motsvarande nyckeltal för andra kommuner i Stockholmsområdet:

Beräkningsmetod: Antal barn/unga 7 - 20 år per anläggning (bokningsbara 11, 9, 7 och 5-spelarplaner med konstgräs)

År	Nacka	Danderyd	Huddinge	Solna	Sollentuna	Stockholm	Täby
2019	1160	709	1551	992	928	1143	1119
2021	1022	557	1511	687	1480	1450	1349

10.1.1. 11-spelarplaner konstgräs och naturgräs

Nackas nyckeltal är bättre än flertalet kommuner när man endast räknar konstgräsplaner, genomsnittet på sju Stockholmskommuner är 2123 antal 7 - 20 åringar per 11-spelarplan.

Räknar man nyckeltal på 11-spelarplan med såväl konstgräs- som naturgräsplaner minskar genomsnittet till 1619 antal 7 - 20 åringar per plan. Kommuner med fler gräsplaner får mer fördelaktiga nyckeltal. Här ska man tillägga att kapaciteten är betydligt högre på en konstgräsplan än på en naturgräsplan. Det beror på att en naturgräsplan måste vila och antalet träning och matchtimmar blir färre. När Nacka gjorde om två naturgräsplaner till konstgräsplaner, en 11-spelarplan (Fisksätra IP), en 9-spelarplan och en 5-spelarplan (Skuru) ökade kapaciteten från cirka 500 till cirka 2500 timmar per år och plan. Nacka har en 11-spelarplan med naturgräs (Björknäs) för att tillmötesgå friidrottens behov.

2021 11-spelarplaner/ 7-20 åringar	Nacka	Danderyd	Huddinge	Solna	Sollentuna	Stockholm	Täby
Antal 7-20 år 2021	20.442	7.800	20.399	9.099	14.871	142.036	14.505
Konstgräs + gräs	10,75	10	9	8	9	73	13
Varav gräs	1	5	1	0	3	15	4
Nyckeltal							
a) konstgräs + gräsplaner, genomsnitt 1619	1901	780	2267	1137	1652	1946	1612
b) konstgräs, genomsnitt 2123	2097	1250	2550	1137	2479	2449	2901

10.2. Ny beräkningsmodell 2022

En analys av kapacitet av träningstimmar för aktiva i kommunens fotbollsföreningar har gjorts. I underlaget har alla bollspelarplaner beräknats med just det antal träningstimmar som finns tillgängliga på respektive plan. Det är stora skillnader mellan olika bollplaner och detta gör denna beräkningsmodell mer träffsäkert. Alla 11-spelarplaner delas in i tre stycken 7-spelarplaner och tider fördelas till föreningarna enligt denna princip. Inga matchtider finns beräknade i dessa fördjupade beräkningar då Stockholms fotbollsforbund har tillgång att boka matchtider på alla tillgängliga planer i Nacka från fredag kväll 18 - 21, hela lördagen och hela söndagen.

I underlaget har följande uppgifter använts:

- Antal aktiva barn och ungdomar i Nackas fotbollsföreningar 2021, cirka 6500
- Ökningar i befolkningsunderlag (7 - 20 år) per kommunal del till 2040, cirka 9200. Hänsyn har tagits till olika befolkningsökningar i kommunal delarna.
- Samma andel fotbollsintresserade 2040 som 2021, cirka 32 procent av alla barn och ungdomar 7 - 20 år
- Antal bokningsbara träningstimmar på kommunens olika bollplaner, uppdelade per kommunal del under två säsonger = 28 veckor

- Alla 11-spelarplaner är indelade i tre sju-spelarplaner. Samma sätt som tider fördelas till föreningarna

NYCKELTAL : BOKNINGSBARA TIMMAR PER AKTIV MEDLEM						
Fotboll	Antal aktiva 2020	Bokningsbara träningstimmar 2021	Nyckeltal 2021/22 Timmar per aktiv	Beräknat antal aktiva 2040	Bedömning bokningbara timmar 2040	Nyckeltal 2040 Timmar per aktiv
Nacka	6 500	32200	5,0	9 200	41 496	4,5
Sicklön	2 122	10248	4,8	4 016	15 064	3,8
Boo	2 496	10864	4,4	3 011	14 560	4,8
Fisksätra/Saltjöbaen	1 019	6272	6,2	1 192	6 608	5,5
Älta	834	4816	5,8	1 023	5 432	5,3

Totalt för Nacka indikerar detta en viss minskning av antalet träningstimmar per aktiv, främst på Sicklön. Nacka har ett stort antalet aktiva inom fotboll. En jämförelse med andra kommuner i Stockholmsområdet med samma beräkningsmodell visar följande:

Kommun	Antal aktiva 2021	Träningstimmar/medlem
Nacka	6500	5,0
Huddinge	3513	6
Täby	3936	4,3

10.2.1. Fördjupad beräkning träningstimmar fotboll

Samma underlag har sedan ytterligare fördjupats med en analys som baseras på Stockholms fotbollsförbunds beräkningsmodell för behov av fotbollsplaner.^{iv} Här har ytterligare parametrar adderats.

- Indelning i lag per ålderskategori, lägsta antal deltagare i lagen (info från SFF till deltagare i S:t Erikscupen)
7-9 år – 8 per lag, 10-13 år – 10 per lag, 14-16 år – 13 per lag, 17-20 år 16 per lag
- Storlek på bollplan per ålderskategori :
7-9 år = 5-spelarplan, 10-13 år = 7-spelarplan,
14-20 år = 7 och 11-spelarplaner
- Antal träningstimmar per ålderskategori och vecka:
7-9 år = 2 timmar, 10-13 år = 3 timmar, 14-16 år = 3 timmar, 17-20 år = 4 timmar*

**Antalet träningstillfällen motsvarar i stort det antal som rekommenderas av Stockholms fotbollsförbund.*

För åldersgruppen 7 - 9 år kan träning ske på 5-spelarplaner, samma yta som deras matcher spelas på. Detta är samma bedömning som Stockholms

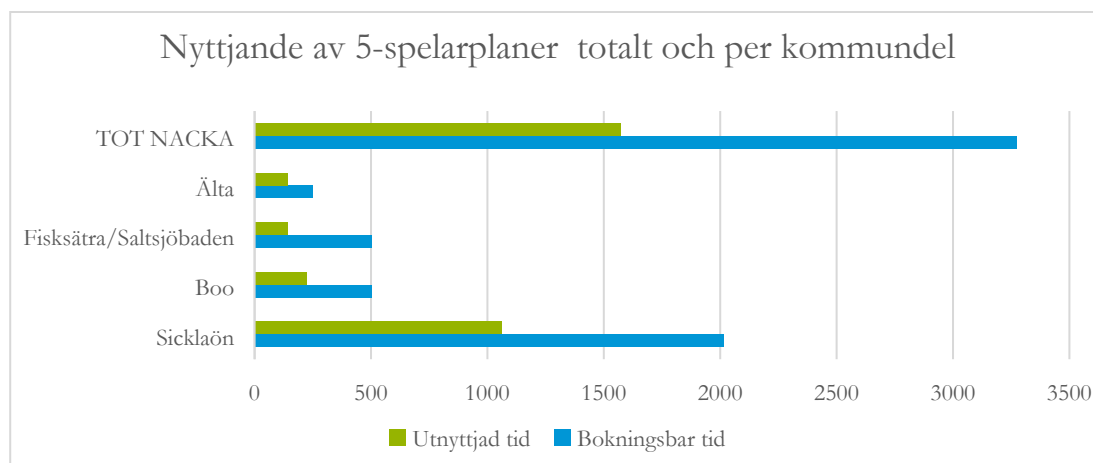
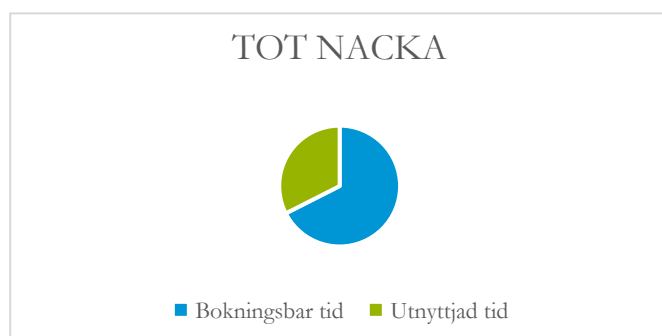
fotbollsförbund. Däremot skiljer sig denna beräkningsmodell sig mot förbundets då Nacka delar in alla 11-spelarplaner i tre stycken 7-spelarplaner. Det är så som tider fördelas till föreningslivet.

10.3. Fotbollsplaner i tät stadsbebyggelse

Flera av de tillkommande bollspelarplanerna planeras att byggas i bostadsnära områden som exempel två 11-spelarplaner som ersätter befintliga planer på Järlahöjden, ny 7-spelarplan i Sickla Plania, ersättning av 7-spelarplaner på Sicklavallen, Centrala Nacka, Vilans skola och Bergs gård. Det kommer troligen inte vara möjligt att nyttja bollplanerna maximalt på grund av störningar av ljud och ljus. I beräkningsunderlaget har detta inte beaktats. Jämförelse mellan en 11-spelarplaner vid Boovallen och en 11-spelarplaner på Järlahöjden visar att öppettimmar minskar med 7 timmar per vecka i Boovallen.

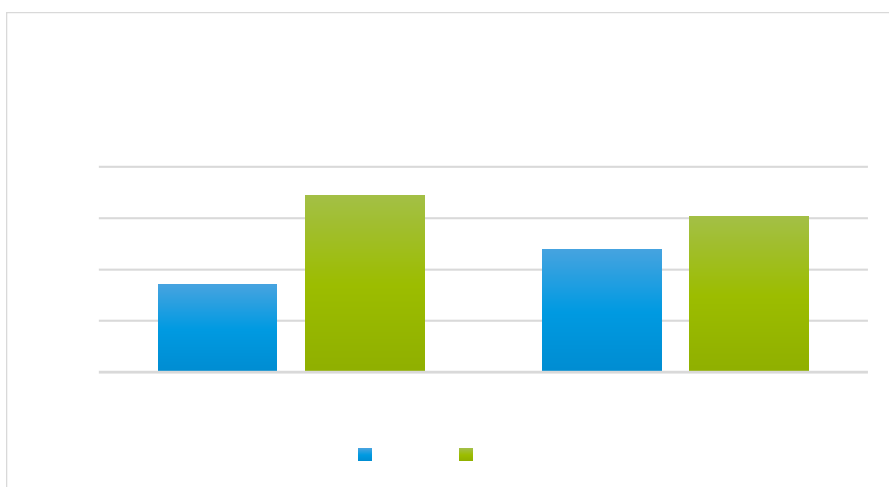
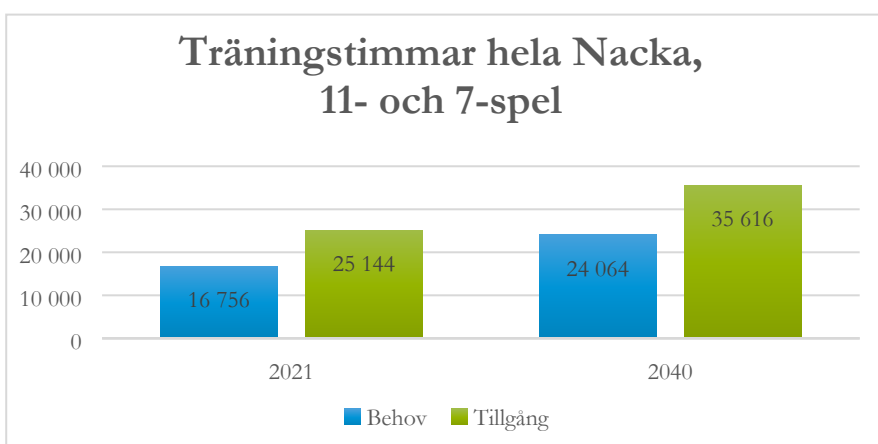
10.4. Nyttjandegrad 5-spelarplaner

Nyttjandegraden av kommunens 5-spelarplaner är låg. Under höstterminen 2021 bokades endast cirka 45 procent av tillgängliga bokningsbara timmar. Ungefär samma förhållande gäller inom respektive kommundel. Dialog med föreningslivet visar att föreningarna föredrar att organisera sin verksamhet med större grupper på 7 och 11-spelarplaner. Som motiv nämns bland annat att det ger föreningarna bättre förutsättningar att samordna tränare, skapa lag- och klubbbanda och för att behålla spelare längre upp i åldrarna.

10.5. Analys

Enligt denna fördjupande beräkningsmodell har Nacka tillräcklig kapacitet av träningstimmar såväl 2021 och 2040 inberäknat att 7 - 9 åringar kan träna på 5-spelarplaner. Beräkningsmodellen visar att Nacka har tillräcklig kapacitet under förutsättning att 11-spelarplaner även fortsättningsvis delas upp i 3 stycken 7-spelarplaner.

Denna beräkningsmodell visar att det finns kapacitet för träningstimmar i alla kommundelar. För 5-spelarplaner finns outnyttjade träningstimmar tillgängliga, främst på Sickalön. Medan Boo visar på ett underskott såväl 2021 som 2040. I Älta finns ett underskott 2040. I övriga kommundelar finns tillgång till såväl 11, 7 som 5-spelarplaner för att tillgodose träningstillfällen inom alla åldersspann.

Nyttjandegraden av 5-spelarplaner behöver ökas och diskussioner med föreningslivet fördjupas kring kapacitet av träningstimmar. Planerade 5-spelarplaner i Skogalund och Tippen bör analyseras för att bedöma om det är intressant att rusta dessa för att inkludera träningstider för föreningslivet.

Beroende på slutomdömen i kommande utredningar kring planerna i Källtorp och Ramsmora behöver eventuellt alternativ utredas på Sickalön och i Boo.

Stockholms fotbollsforbund välkomnar Nackas initiativ att fördjupa metoder för beräkning av kapacitet. En kommentar är att deras modell räknar med att alla träningstillfällen för aktiva över 14 år sker på 11-spelarplaner. I Nacka fördelas alla träningstimmar på 11-spelarplaner uppdelade på 3 stycken 7-spelarplaner. De tider som föreningarna tilldelas kan de själva fördela inom föreningen. Här finns möjligheter att planera så att de äldre kan matchträna på en fullstor plan. Mycket teknikträning kan ske på mindre ytor.

Grafer totalt för kommunen och per kommundel presenteras i bilaga sex.

II. Ishallar

I kapacitetsutredningen 2016 och 2019 fanns en ny ishall med i beräkningsunderlagen för framtida planering. I kapacitetsutredningen 2022 presenteras olika kapacitetsbedömningar för att bereda frågan om ytterligare en ishall behövs.

Ishockey och konståkning skiljer sig markant på det sätt som anläggningen kan nyttjas för respektive aktivitet. I denna utredning har inga aspekter som antal deltagare i en grupp per träningstillfälle beaktats. Detta behöver analyseras mer ingående för att åstadkomma fördjupad kunskap om kapacitetsbehov.

II.1. Nyckeltal ishall

Beräkningar av nyckeltal baserat på antal barn och unga 7-20 år per anläggning.

ÅR	2019	2021	2040 (med en ny ishall)	2040 (utan ny ishall)
Nyckeltal	3289	3407	4106	4790

Upptagningsområde	Antal 7 - 20 år 2021	Nyckeltal 2021	Befintliga anläggningar	Anläggningar 2021	Planerade anläggningar	Befintliga och planerade anläggningar 2040	Antal 7-20 år 2040	Nyckeltal 2040	Befintliga och planerade anläggningar 2040	Nyckeltal 2040
Hela kommunen	20442	3407		6		7	28 741	4106	6	4790

11.2. Jämförelsetal ishallar med andra kommuner

Motsvarande nyckeltal för andra kommuner i Stockholmsområdet:

	Nacka	Danderyd	Huddinge	Solna	Sollentuna	Stockholm	Tyresö	Täby	Sverige medeltal
Antal 7-20 år/ishall									
2019	3289	3633		2893	7192	13513	4714	6992	
2021	3407	3900	5100	4550	7436	8680		7253	
Deltagar-tillfällen/ishall	19648	26344		21651	22490	24213	22162	33918	12460
Ishallar för ishockey och konståkning, antal/10 000 inv	0,57	0,61		0,36	0,27	0,10	0,41	0,28	0,72

11.3. Ny beräkningsmodell 2022

2019 var 1263 barn och ungdomar aktiva inom ishockey. Inom konståkning fanns 475 aktiva. Inom ishockey finns i Sverige sedan flera år en nedåtgående trend i antalet aktiva. I Nacka har antalet aktiva ökat med 23 procent sedan 2014. För konståkning finns en nedgång i antal aktiva sedan 2016.

En enklare fördjupad analys med fokus på aktiva inom ishockey och konståknings presenteras här. Allt för att öka förståelsen för hur kapaciteten för aktiva inom dessa idrotter förändras i och med uppskattad befolkningsökning.

Antalet aktiva inom ishockey och konståkning i Nacka kommun 2021 har fördelats på tillgänglig träningstid i kommunens ishallar 2021/2022 och 2040. Två scenario presenteras A) med ytterligare en ishall och B) ingen ny ishall.

NYCKELTAL : BOKNINGSBARA TIMMAR PER AKTIV MEDLEM								
Ishockey och konståkning	Antal aktiva 2020	Bokningsbara träningstimmar 2021	Nyckeltal 2021/22	Beräknat antal aktiva 2040	A) Bedömning bokningsbara timmar 2040, ingen utbyggnad	Nyckeltal 2040	B) Bedömning bokningsbara timmar 2040, inkl. en ny anläggning	Nyckeltal 2040
Nacka	1 768	17424	9,9					
" befolkningsökning 41 % i målgruppen 7-20 år		17424		2 393	17 424	7,3	21380	8,9

11.4. Analys

Med beräknad befolkningsökning och bibehållet intresse för ishockey och konståkning och utan utökad kapacitet i form av ytterligare en ishall kommer kommunens nyckeltal att försämrats, från 3407 till 4796 barn och unga per anläggning. Nacka har jämfört med andra Stockholmskommuner sedan länge haft

en god kapacitet. Utan utbyggnad kommer Nacka ha ungefär samma nivå som flera andra kommuner i Stockholmsområdet. I dagsläget finns information att Täby och Huddinge har planer på att bygga en ishall i respektive kommun.

En enklare analys av kapacitet av träningstimmar per aktiv visar att i dagsläget har varje aktiv ca 10 träningstimmar. Detta sjunker 2040 till 7,3 timmar per aktiv med samma antal ishallar som idag.

12. Simhallar

Nacka planerar att långsiktigt ha tre simhallar i kommunen, placerade i Saltsjöbaden, Myrsjö och på Järlahöjden. Samtliga simhallar förväntas ha 25 meters simbanor. Nya Näckenbadet är under upphandling och beräknas stå klar under 2025, här tillskapas sex stycken simbanor mot fem stycken i gamla Näckenbadet. Upphandling av leverantör som ska bygga, äga och driva ny simhall i Myrsjö sportcentrum kommer att genomföras under 2022. Här planeras för åtta stycken simbanor, simhallen beräknas stå klar under 2026.

Nacka simhall på Järlahöjden är uttjänt och planeras ersättas med en ny, större simhall. Nuvarande simhall har sex stycken simbanor, och preliminärt planeras för tio stycken simbanor i den nya hallen.

När samtliga planerade simhallar är i drift ökar antalet simbanor från dagens 11 stycken till 24 stycken.

12.1. Nyckeltal simhallar

Nedanstående tabell visar antalet kommuninvånare i ålder 7–20 år delat med antalet 25 meters simbanor.

ÅR	2019	2021	A) 2040 (tot 24 simbanor)	B) 2040 (tot 20 simbanor)
Nyckeltal	1794	1858	1198	1437

Upptagningsområde	Antal 7-20 år 2021	Nyckeltal 2021	Antal 7-20 år 2040	Nyckeltal 2040	Befintliga simbanor 2021	Framtida hallar	A) Planerade till- kommande simbanor 2040	B) Planerade till- kommande simbanor 2040	A) Total simbanor 2040	B) Total simbanor 2040	A) Nyckel- tal 2040	B) Nyckel- tal 2040
Hela kommunen	20442	1858	28 741	1 198	11		13	9	24	20	1 198	1 437
SICKLAÖN	6061		11 470		6	(Planering med 10 banor, alt 6 banor)	4	0	10	6		
BOO	7829		9 444		0	Myrsjö sportcentrum (8 banor)	8	8	8	8		
FISKÅTRA - SALTSJÖBADEN	3604		4 216		5	Näcken (6 banor)	1	1	6	6		
ÄLTA	2948		3 611		0				0	0		

Motsvarande nyckeltal för andra kommuner i Stockholmsområdet.

År	Nacka	Danderyd	Huddinge	Solna	Sollentuna	Stockholm	Täby
2016	1679						
2019	1794	1211	1396	1447	1798	1510	1165
2021	1858	1300	1275	1820	2124	1136	1209

12.2. Analys

I dagsläget har Nacka kommun knappt 1 900 invånare i åldern 7–20 år per befintlig 25 meters simbana (sex stycken i Nacka simhall, fem stycken i Näckenbadet). Det är något över genomsnittet som 2021 är cirka 1 500 i åtta andra kommuner i Stockholms län. Med prognosticerad befolkningsökning till år 2040 och planerad utbyggnad av antalet simbanor till år 2040 (till sex stycken i Näckenbadet, åtta stycken i Myrsjö simhall och tio stycken i Nacka simhall) förbättras Nackas nyckeltal till cirka 1 200 invånare i ålder 7–20 år per simbana. För att bibehålla samma nyckeltal år 2040 som år 2022 skulle antalet simbanor behöva öka från 11 stycken i dagsläget till 16 stycken år 2040, det vill säga med fem stycken 25 meters simbanor.

13. Ekonomisk bedömning

Fritidsnämndens kostnader står i relation till de nya idrottsanläggningar som byggs. Med långtidsprognosen som bas har en beräkning gjorts över hur de 37 identifierade idrottsanläggningarna kommer att påverka nämndens kostnader. I långtidsprognosen placeras alla anläggningar i förhållande till aktuell stadsutveckling och därmed i relation till när i tiden alla anläggningar ska stå klara.

I bilaga sju presenteras tre scenarier som visar hur fritidsnämndens budgetutrymme förändras. 2022 är fritidsnämndens andel av kommunens totala budget 2,7 procent. Beräkningen tar hänsyn till kommande hyres- och driftskostnader för planerade nya anläggningar. Syftet med beräkningen är inte att nå en ekonomisk exakthet utan har istället för avsikt att fånga upp de övergripande ekonomiska effekterna av tillförandet av nya anläggningar.

Beräkningen tar inte hänsyn till rivnings- och saneringskostnader och tar inte heller hänsyn till eventuella kostnadspåverkande faktorer för varje unik anläggning som exempelvis:

- gestaltning
- innehåll utöver standard
- markförutsättningar
- infrastruktur
- ersättningsanläggningar och återställande på ytor som disponeras, till exempel en fotbollsplan
- samlokalisering av olika verksamheter
- publikantal

- inredning och utrustning
- sponsring

ⁱ Kolada 2021

ⁱⁱ Stockholm stad, styrdokument, Strategi för idrottsanläggningar 2022 - 2026

ⁱⁱⁱ Undersökning Ung livsstil nr 34⁹ Ger skola eller fritids mest mening med livet⁹ .

^{iv} www.fotbollsyta.nu